Štev. 223. (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v ponedeljek, 13. avgusta 1917 Letnik XLII.

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge s omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 31·20
Za pol leta . . . . . „ 15·60
za tri mesece . . . . . „ 7·80
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 6·20
za pol leta . . . . . „ 3·10

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.— vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilični račun št. 41.652.

Moslimska deputacija.

(Od našega posebnega poročevalca).

Dunaj, 11. avgusta.

Deputacija bosensko-hercegovskih moslimov, o kateri se je že poročalo, je došla končno tudi na Dunaj in je tu že deloma opravila svojo nalogo, o kateri je bil podan naslednji oficijalni komunike:

»V četrtek sta došla na Dunaj dva odposlanca bosensko - hercegovskih moslimov dr. Safvet Bašagić in Serif Arnautović. Oba gospoda sta bila sprejeta v avdijenci pri skupnem finančnem ministru baronu Burianu. — Zastopnika bosensko - hercegovskih moslimov sta obrazložila v tej avdijenci želje in pritožbe svojih rojakov proti tamošnji upravi in proti neustavnemu stanju v Bosni in Hercegovini in zahtevala, naj se čim prej skliče razpuščeni bosensko-hercegovski sabor. To svojo zahtevo sta utemeljevala oba zastopnika s splošno željo in zahtevo vsega naroda v Bosni in Hercegovini. Baron Burian je omenjal gotove pravniško-tehniške težave, izjavil je pa naposled, da se je začel pobliže baviti s to zadevo, in se nadeja, da se morejo iskati in tudi najti sredstva in pota za oživotvorjenje te težnje vseh konfesij.«

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« je napisal o tej deputaciji obširnejši članek in pravi, da je Šerif ef. Arnautović govoril pred odhodom iz Sarajevega in tudi v Pešti, da med muslimani, Srbi in Hrvati ni nikake razlike v mnenju glede skorajšnjega sklicanja sabora. Dimović in Sunarić sta na Dunaju in sta se udeležila seje Jugoslovanskega kluba. Ugodno nam je to slišati. Ali store tako tudi muslimanski zastopniki? Slišali bomo tudi to! — Gotovo pa pojdeta k carju in mu obrazložita potrebe muslimanskega prebivalstva.«

Imenovanih zastopnikov moslimov **ni bilo v parlament!!**

* * *

Zdaj še nekaj podrobnosti o bosensko-hercegovskem saboru.

V februarja l. 1915. je bil bosensko-hercegovski sabor nenadoma razpuščen tik pred otvoritvijo pete sesije. To dejstvo je narod silno zabolelo in storili so se vsi možni koraki, da bi se razpust preklical. — Ali v Pešti niso hoteli nič slišati o tem, kar ni zbudilo malo odpora v narodu proti Ogrski. Pred dobrim mesecem pa je pričelo po vsej deželi na novo gibanje za sklicanje sabora in obnovitev ustavnega življenja. Zdaj gre baje edino le še za obliko, kako naj bi se zopet sklical že **razpuščeni** sabor.

Po zakonu bi moral biti sabor sklican vsako leto in po razpustu l. 1915. bi se morale izvršiti nove volitve že pred dvema letoma. Ta neustavni položaj narod težko prenaša, toliko bolj, ker sijajno vrši svoje dolžnosti tekom vojne.

Bosensko-hercegovski sabor šteje 91 članov, 72 izvoljenih poslancev in 19 virilistov. — V bivšem saboru se je bila ustvarila delovna večina 70 članov iz vseh veroizpovedanj, opozicija pa je štela le 21 članov. Dasi je pa došlo včasih do rezkih razprav, do viharjev in škandalov ni došlo nikoli.

Po bosensko-hercegovski ustavi določa § 42. deželnega štatuta taksativno ves delokrog. Vse druge reči so prepuščene kompetenci krone, med temi so vse državnopravne in ustavne zadeve. Kakor je krona deželni zbor razpustila, ga more prav tako tudi sklicati. In takega čina krone pričakuje narod, ves narod vseh veroizpovedanj. V tem oziru ni razlike v Bosni in Hercegovini.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 12. (Kor.) Uradno se razglaša: 12. avgusta 1917.

Vzhodno bojišče. — **Severozapadno Focsani so pognali naši zavezniki Ruse in Romune dalje nazaj. Vsi poizkusi nasprotnikov, da bi razbremenili to fronto z napadi mas, so se izjalovili ob težkih sovražnih izgubah. V ozemlju Oitoza je napadel sovražnik južno Grosesci z močnimi silami. Izvršil je mestoma do dvanajst takih napadov, ki so se vsi razbili pred našimi črtami, Šopronjski honvedski polk št. 18 se je posebno odlikoval. Zapadno Ocne naši napadi ugodno napredujejo. Grosesci in Slanic sta zavzeta. Naše čete se bližajo dolini Trotusa. Severovzhodno Vame v Bukovini se je izjalovilo več ruskih sunko proti našim višinskim postojankam.**

Italijansko bojišče. — **Ob Soči so se naši letalci uspešno bojevali proti sovražnemu zračnemu poizvedovanju. Pet italijanskih letal je bilo sestreljenih, med njimi tri od stotnika Brumovskega.**

Balkansko bojišče. — **Neizpremenjeno.**

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 12. (Kor.) Veliki glavni stan, 12. avgusta 1917.

Zapadno bojišče. — **Armada kraljeviča Ruprehta: Po napadih včerajšnjega dopoldne je v Flandriji topovski boj ponehal. Šele proti večeru je na široki fronti zopet narastel in ostal tudi ponoči živahen. Danes zjutraj so bili po enournem bobnajočem ognju izvršeni na več točkah fronte močni sovražni poizvedovalni sunki, ki so bili povsod odbiti. Severno Hollebeka je posital sovražnik v napad več polkov; tudi ti niso imeli nobenega uspeha in so se morali umakniti ob najtežjih izgubah. Od prekopa La Bassee do južnega brega Scarpe in severozapadno St. Quentina se je topovsko delovanje od časa do časa ojačilo; mestoma je prišlo do bojev v predzemlju.** — **Armada nemškega cesarjeviča: Na fronti ob Aisni, v zapadni Šampanji in na obeh bregovih Meze ste se artilerija borile živahneje kakor sicer. Pri Cerny en Laonnois sta se zvečer dva francoska napada izgubonosno razbila. Na Cornilletu so bili napadi sovražnika z ročnimi granatami odbiti pred našimi pridobljenimi postojankami.** — **Armada vojvode Albrehta: Nobenih večjih bojnih dejanj.** — **Nadporočnik Tutschek je sestrelil 22. in 23. nasprotnika.**

Vzhodno bojišče. — **Fronta princa Leopolda Bav.: Nobenih posebnih dogodkov.** — **Armada nadvojvode Jožefa: Južno doline Trotusa so si priborile nemške in avstroogrske divizije obvladujoče višinske postojanke in vas Grosesci. Proti našim južno doline Oitoza prodirajočim četam je poslal sovražnik v boj nove sile, ki so se v ponovnih srditih napadih brezuspešno izkrvavele.** — **Mackensenova armada: Boji severno Focsani se nadaljujejo. Med Seretom in progo v Adjudulnou so Rusi in Romuni tudi včeraj z močnimi silami napadli naše črte; izgubili niso niti pedi zemlje. Zapadno železnice je bil sovražnik s krepkim napadom nemških čet potisnjen proti severu in severovzhodu in je imel pri brezuspešnih protinapadih krvave izgube. Od 6. avgusta je bilo na tem bojišču ujetih nad 130 oficirjev in nad 6650 mož in uplenjenih 18 topov in 61 strojnic. Od Sereta do Donave je napram prejšnjim dnem topovsko delovanje znatno narastlo. Ob izlivu Buzaula je bil ruski napad odbit.**

Makedonska fronta. — **Položaj je nezpremenjen.**

Prvi generalni kvartirmojster:
pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 11. (Kor.) Generalni štab poroča: Makedonska fronta: Med jezeri in v južni smeri srditi topovski boji. Na Dobrempolju so poizkušali sovražni oddelki po močni topovski in minovški pripravi napredovati, a so bili pregnani. Na obeh straneh Vardarja, na severnem pobočju Kruše Planine in ob dolnji Strumi za nas ugodni patruljni boji. — **Romunska fronta: pri Moru Gölu, vzhodno Mahmudijé, so prišli naši oddelki na severni breg rokava Sv. Jurija, prizadejali sovražniku izgube in napravili ujetnike.**

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Ruško poročilo.

8. avgusta. — Zapadna fronta: V smeri Vladimirja Volinjskega je sovražnik po topovski in minovški pripravi napadel naše postojanke pri Semerucku in osvojil njih del; došle rezerve so položaj zopet vzpostavile. Vzhodno Zbaraža, v okolišu vasi Ivačova, je potisnil sovražnik naše čete nekoliko nazaj. Ob izlivu Zbruča v Dnjester so naše čete s krepkim napadom vrgle sovražnika iz Boriskovc in Vigode in z višin jugozapadno imenovanega kraja. Ujeli smo 7 oficirjev in 300 vojakov in uplenili 4 strojnice. Jugozapadno mesta Sereta je sovražnik prodrl v naše jarke; naš protinapad je položaj zopet vzpostavil. — Romunska fronta: Med cesto Khnpolung—Lamuntelu je izvršil sovražnik vrsto napadov, ki so bili večinoma odbiti. V noči na 8. t. m. so se naše čete, ki so držale ozemlje na obeh straneh kimpolunške ceste, umaknile nekoliko proti vzhodu. Tekom 7. t. m. je sovražnik nadaljeval srdite napade med progo Focsani—Meresesti in reko Seret in je potisnil naše čete severno Bisigesti nazaj. Na ostali fronti pehotno streljanje.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 12. (Kor.) Wolffov urad poroča: V Atlantskem morju in v Rokavskem prelivu so naši podvodniki ponovno potopili 22.000 ton.

Nač. adm. štaba mornarice.

Revolucija v Rusiji.

Izpremembe v ruskem poveljstvu.

PETROGRAD, 11. (Kor.) Petrograjska brzojavna agencija poroča: Poveljnik jugozapadne fronte, general Vlanjev, je bil imenovan za poveljnika zapadne fronte, in general Inokin, prejšnji načelnik generalnega štaba in na zadnje poveljnik zapadne fronte, pa za poveljnika jugozapadne fronte.

Utrditev discipline v ruski armadi.

PETROGRAD, 11. (Kor.) Petrograjska brzojavna agencija poroča: Voditelj vojnega ministrstva, Savinkov, je izjavil v nekem razgovoru z urednikom »Izvestij«, glasila delavskega in vojaškega sveta, da bo njegova prva skrb da uvede v armado zopet železno disciplino. Disciplina pa zahteva predvsem avtoritete in ta se zagotovi z ustanovo vladnih komisarjev pri armadi. Pristojnost komisarjev se bo raztezala na polje uprave in avtonomije armade ter na kontrolo njenega političnega življenja. Nasprotno obdrži vrhovno poveljništvo izključno oblast razpolaganja pri bojnih operacijah. Z ozirom na potrebo strožje kontrole nad uporabo smrtne kazni bodo morali komisarji potrditi obsodbo. Savinkov je označil za potrebno, da se odstranijo vsi v državljanskem smislu mako predizobraženi voditelji. Ravno tako je potrebno, da se na učinkovit in strog način pobijalo oni elementi, ki z maksimalističnimi agitacijami delujejo na razkroj armade.

Skrbi glede živilskega vprašanja. — Evakuacija Besarabije.

STOCKHOLM, 11. (Kor.) Glasom semkaj dospelih petrograjskih listov predlagajo petrograjske mestne oblasti ministrstvu notranjih strani, da radi pomanjkanja živil privatnim osebam odreče dovoljenje za potovanje v Petrograd. Nadalje predlagajo, da se bolnice in drugi taki zavodi premeste v druga mesta. — »Ruskaja Volja« javlja evakuacijo Besarabije.

V odvrnitev vojaškega poloma.

PETROGRAD, 11. (Kor.) Petrograjska brzojavna agencija poroča: Osrednji izvrševalni odbor vojaškega in delavskega ter kmetskega sveta je sklenil, da skliče vse socijalistični stranke ter strokovne delavske organizacije na veliko konferenco v svrho posvetovanja o vprašanju, kaj naj demokracija ukrene, da odvrne vojaški polom.

Japonske vojne ladje v Evropi.

LONDON, 11. (Kor.) Reuterjev urad javlja: Japonski mornariški ataše naznanja, da so se nove japonske ladijske enote združile z enotami zaveznikov v Evropi.

Bosna in Hercegovina.

Po zlovestnem intervievu načelnika bosenske vlade, barona Sarkotića, z urednikom slabogiasne »Bosnische Post« se je v tukajšnjih krogih takoj ugibalo, da se pripravlja »od zgoraj« nekak odpor proti delovanju bosenskih politikov, Jugoslovanskega kluba na Dunaju in hrvatsko-srbske koalicije v Budimpešti. V tej domnevi nas je potrdilo tudi separatistično gibanje med muslimskimi prvaki v Sarajevem, ki se baje bojé, da bi v jugoslovanski državi izgubili oni izredni vpliv, ki ga imajo v Bosni in Hercegovini. — kjer tvorijo približno tretjino prebivalstva, dočim bi v Jugoslaviji šteli komaj desetino ali še manj. — Poznavalcem oseb in razmer v Sarajevem je bilo takoj jasno, da za muslimi tičé drugi činitelji v Sarajevem samem pod pokrovitelji v — Pešti.

Ob dohodu barona Sarkotića na Dunaj se je tudi tu takoj videl sled označenih intrig proti stremljenju jugoslovanskega naroda, in sicer v smislu separatističnih teženj muslimskih veličin v Sarajevem. Tu naj bi bil kvas za bodoči — odpor, ako bo treba ugovarjati z vsaj navidezno opravičljivimi razlogi.

Nemški listi dunajski so dobili zvečer 7. t. m. na drobnem papirju litografovano notico o muslimski deputaciji in njenem namenu. — Parlamentarnim poročevalcem je bilo še isti večer pojasnjeno, odkod vse to prihaja in kakšnim namenom naj to služi, namreč za — vpliv Budimpešte v Bosni in Hercegovini (in ž njima vred dalje doli na Balkanu) in proti vplivu in veljavi — Dunaja. To jim je šlo v glavo. Zdi se mi, da dunajsko časopisje ne bo preveč trobilo v — madjarski rog.

Ali tudi tu imamo neko izjemo, in sicer kakor po navadi — glasilo krščanskih socijalcev »Reichspost«, ki se vede v vseh slovanskih vprašanjih najostrudnejše. Židovski listi zadnje vrste so — peštenjaki proti temu krščansko-socijalnemu hujskaškemu listu.

»Reichspost« nas je iznenadila 8. t. m. zjutraj kar s celim člankom »Na nevarnem tiru«, ki se peča z razmerami v Bosni in Hercegovini. — Zlobni članker pogreva umor v Sarajevu, kar je pokazalo, da je vsa dežela nevarno ognjišče tihega kovarstva, čigar nevarnost za državo je bila z grozoto priznana. — Po raznih ovinkih prihaja članker do zaključka, da narod, ki se sam ne zna voditi, morajo voditi drugi činitelji, dokler sam ne pride na pravo pot. Narod v Bosni in Hercegovini tudi danes v to še ni sposoben, — in ako se taka sposobnost na zunaj proglaša za dejstvo, ki je tukaj, ali se kot tako le sleparski pokazuje, tedaj je to — zločin, ki se mora maščevati na deželi sami in tudi na državi.

Najstrašnejše pa mora zadeti v srcé (zakaj ne v žolč! Op. dop.) vsakega poznavalca teh dežel (ti ljudje jih poznajo! Op. ured.), ako merodajni krogi, ki se morejo poučiti o razmerah le neposredno (im Wege von Zwischengliedern), pridejo do sodbe, da bosensko ljudstvo »dela politiko«, dočim se v resnici le peščica ljudi brez ugovora vsiljuje za vodnike njegove usode. Naj bodo motivi dobri ali slabi — in ne pri vseh so dobri — dejstvo je, da zdaj skušajo odločevati o bodoči usodi Bosne in Hercegovine ljudje, ki niso nikogar poprašali, ali smejo govoriti v imenu enega celega naroda. (Dr. Sunarić, dr. Dimović, predsednika sabora). In vendar so našli trobila, ki so spustila v zastopih monarhije naročene interpelacije (Jugoslovanski klub in hrvatsko-srbska koalicija). Op. dop.), kar mora vzbuditi povod mnenju, da po teh ali onih ustih govori cel narod, čeprav to ni resnica.

Nato sicer milostno prizna, da bi moralo tudi v Bosni in Hercegovini zopet zavladati ustavno življenje, če iz drugega razloga ne, pa že iz tega, ako ga je cela monarhija deležna. Toda oblika (aha! Op. dop.), v kateri se podelé te dobrote, mora biti taka, ki je prikrojena značaju dežele in je primerna ljudstvom, ne pa taka ki bi zadovoljila pohlepnim željam (Strebersinn) peščice ljudi.

Čeprav pa so bile v Bosni in Hercegovini med vojno razmere hujše nego drugod in čeprav je treba v sedanji dobi poslušati tudi tamošnje ljudstvo, ko v to prihajajo vsa na vrsto, vendar je treba za Bosno in Hercegovino dobro prevdariti in natančno omejiti, kako hočemo nastopiti pot do osvobojitve izpod pritiska, pod katerim vsled trenutnih odnošajev zdihuje dežela. — V ta namen pa je treba slišati in uvaževati nasvete vseh, ki pridejo kakorkoli v poštev kot — svetovalci (pred vsemi baron Sarkotić! Op. dop.)

Tako so nam jo torej zagodli ob dohodu barona Sarkotića na Dunaj!

Nadaljevanje intervieva v »Bosnische Post« se postavlja torej kar z vso silovitostjo proti intervencijam dr. Sunarića in dr. Dimovića, katerima odreka pravico, da bi govorila v imenu tamošnjega jugoslovanskega naroda. — Kdo pa naj sme govoriti? Ali taki mogotci, ki jih pošilja doli Pešta?! — Predsednika sabora imata za seboj dve tretjini zastopnikov ljudstva, in ako ima sploh kdo pravico, da govori za to ljudstvo, sta to pač le ona dva! — Doslej se ni še nihče drznil dvomiti o legitimaciji teh dveh zastopnikov tamošnjega naroda, nikomur še ni padla taka bedastoča v glavo. Dvomim tudi, da sploh še kak drug dunajski list pade tako nizko, kakor je padla »Reichspost« v svoji dobrovoljni servilnosti, ko gre za kak grd sunek proti slovanskim narodom.

Naravnost blazno in smešno je, kako hoče »Reichspost« vzeti vrednost interpelacijama Jugoslovanskega kluba in hrvatsko- srbske koalicije, češ, da sta bili — naročeni, ne pa, da bi po teh govoril ves narod. Kje je neki tisti brezimnež, ki se drzne podtikati dvema največjima jugoslovanskima parlamentarnima korporacijama, da valita kukavičja jajca in podajata naročene interpelacije, ki ne odgovarjajo resnici in niso pravo zrcalo odnošajev v deželi?!

Take in enake insinuacije enkrat za vselej odklanjamo z vso odločnostjo; znali jih bomo prav ceniti in po vrednosti zavrniti. — To naj si zapomni »Reichspost«, pa — baron Sarkotić tudi!

Dualizem.

Pod naslovom »Politična razmišljevanja o novi jugoslovanski politiki« je začel »Slovenski Narod« priobčevati vrsto člankov. Prvi se glasi:

I. Dualizem.

Kdor hoče prav razumeti deklaracijo jugoslovanskih poslancev in jo tolmačiti tujcu in svojemu ljudstvu, mu mora neprestano klicati pred oči, kakšen je naš sedanji položaj. Ali nočemo nemara nekaj, kar se je narodu obneslo, nadomestiti z nečem, kar še ni preizkušeno? In res, če človek čita, kako so avstrijski nemški socijalisti trdili v Stockholmu, da se v Avstriji male narode pospešuje, ali kako minister zunanjih zadev grof Czernin svojo malho hvali, če se čuje grofa Tiszo, ki ameriško zahtevo po samoodločbi narodov v imenu Madžarske »iskreno« pozdravlja, češ, pri nas je vse to že izvedeno, bi kmalu verjel, da se mleko in med cedita med Beljakom in Kotorom, med Aradom in Trstom!

Če dobrodušen Dunajčan, ki komaj vé, kje sta Ljubljana in Zagreb, vsem tem ljudem verjame, ni nič čudnega. Če nemški nacijonalec ponižno zahtevo po ljudski šoli opisuje, kakor da se žnjo po življenju streže Nemštvu in državi, se končno tudi mi nič več ne čudimo. Žalostna pa je vloga znanosti, ki dobro pozna, ali bi morala poznati vse razmere. Zgodovinarji, statistiki, narodni gospodarji, socijologi, kje ste? Le redki so oni med njimi,

---

PODLISTEK.

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal **Evgen Chavette.**

VIII.

Markiza de Brageron je stala pri oknu, ki je gledalo na vrt. Ko je zaslišala za seboj korake gospe Brichetove, se je obrnila. Izpočetka je bilo videti, da je bila kolikortoliko presenečena, ko je nepričakovano zagledala pred seboj gospo Brichetovo, dočim je pričakovala, da jo sprejme njen soprog.

Preden ste se nagovorili, ste se obe ženi spogledali z onim hitrim, ženskemu spolu lastnim pogledom, ki v trenutku vidi in spozna vse.

— Žalost jo ubija! — si je rekla gospa de Brageron sama pri sebi, ko je zagledala, koliko dražesti je izgubila njena tekmovalka po oni sodni razpravi.

— Ta ženska me sovraži! — si je mislila Avrora, ko je v očesu one druge opazila radost, ki jo ji je napravila njena razdejana lepota.

— Moj soprog, ki je bolan, me je naprosil, gospa, da vam izrazim njegovo iskreno obžalovanje, da ne more sam osebno čuti, za kar mu izkazujete čast, da bi se pogovorila žnjim.

Markiza je mirno poslušala, srepo upirajoč mrki ogenj svojih sivih oči v mlado gospo.

— O, gospod Brichet je bolan? — je vprašala kratko.

Ker ni bil navzoč soprog, je bila markiza tako ob ono kruto radost, ki si jo je obetala od tega poseta, hoteč v Brichetovem srcu pobuditi prvi vihar ljubosumnosti.

— Bodite prepričana, gospa, da mu kot poštena posredovalka natančno sporočim vse, kar boste blagovolila povedati meni, — je odgovorila Avrora, delajoč se, kot ne bi opazila sovražnosti, ki se je kazala v markizinem govoru in vedenju.

Markiza si je napravila svoj načrt v nadi, da jo sprejme Brichet. Dejstvo, da jo je sprejela njegova soproga, jo je nekoliko zbegalo. Ker se je torej morala omejiti na to, da se kolikor le mogoče okoristi na danih okoliščinah, se je odločila, da tvega vse z enim mahom, in zato je odgovorila:

— Neki moj prijatelj me je naprosil, da za njega zaprosim roke gospice Pavline Brichetove.

— Ali ste, gospa pooblaščena, da mi imenujete ime gospoda, ki si vas je izbral za posredovalko? — je vprašala Avrora, ki nikakor ne bi bila nasprotna Pavlinini omožitvi, saj si je mislila vkljub svoji dobrosrčnosti, da bi bila šele potem res edina prava gospodarica v palači svojega soproga.

— Baron de Lozeril, — je rekla gospa de Brageron s poudarkom, ostro opazujoč vtisk, ki ga napravi to ime na Avroro.

Vsa čustva poštene žene so se v Avrori vzprotivila proti tej ponudbi, in ne da bi mogla zatajiti svojo nejevoljo, je vzkliknila takoj:

— Ta!.... Tak človek!

Ta vzklik, ki je prejasno izražal največji prezir za onega, ki ga je svet poznal kot njenega ljubimca, je bil nepremišljena žalitev markize.

Vkljub temu pa je gospa Brageron znala zakriti silno jezo, ki se je polastila vsled te žalitve, in odgovorila je mirno:

— Kaj pa morete, gospa, očitati gospodu de Lozerilu takega, da opravičite svoje zgražanje že ob samem imenovanju njegovega imena?

Avrora je pogledala markizi naravnost v obraz, ne da bi ji bila odgovorila. Ta molk se je moral smatrati za ponovno žalitev gospe de Brageron, ki je vsa bleda vsled zatajevane jeze rekla suhoparno:

— V čast mi je, da še vedno čakam vašega odgovora.

— Če vam, gospa, ne odgovarjam takoj, je to le zato, ker skušam najti, kaj vas je moglo navdati z mislijo, da bi bila gospica Pavlina Brichetova padla tako nizko, da ne bi mogla najti drugega soproga, kot onega ničvredneža, o katerem ste govorila pravkar.

Sedaj je vzplamtela v markizinih očeh divja jeza, toda obvladovati se je mogla gospa de Brageron še vedno toliko, da je odgovorila:

— Ali morda dejstvo, da ženitno ponudbo gospoda de Lozerila podpiram s svojim imenom ne zadostuje za razpršitev vseh proti njemu naperjenih sramotnih obrekovanj?

Nesramnost te ženske je bila vzrok, da je Avrora pozabila vso previdnost.

— Četudi! — je rekla prezirljivo, — če gospoda de Lozerila obrekujejo po krivem, potem ste ravno vi, ki ga postavljate v najslabšo luč!

— Kaj hočete reči s tem? — je siknila markiza na te naravnost proti njej naperjene besede.

Poleg tega, da je bila Avrora poštenega in pogumnega značaja, si je bila tudi v svesti, da, braneč Pavlino, zastopa pošteno stvar. Zato se je čutila dovolj močno proti preteči nevarnosti in je odgovorila neustrašeno:

(Dalje.)

ki se upajo na dan z resnico. Prej se lahko reče, da je pri nas znanost, zlasti seveda politična in socijalna, zgodovina in narodopisje, statistika upredena v nemško-nacijonalni voz. Madžari imajo vsaj Oskarja Jászija, ki si upa iz neovržene zaloge znanosti nekaj svetlobe spraviti v zastrupljeno temo laži, v kateri deluje vladajoča politika. V Avstriji pa ni prav nikogar. Celo nadarjenega socijalista Karla Rennerja sta površnost in strankarski cilj spravila z znanstvenega tira. V celoti je lahko reči, da so za odnošaje v Avstro-Ogrski nemški učenjaki iz rajha imeli mnogo jasnejšo sodbo nego domačini.

Z znanostjo, ki bi z opisom resničnega položaja poravnavi narodov pol pota pripravila, z raznimi profesorji ni torej nič. Naravnost sramotno je posebno za upravno znanost, da ni vzpričo večnim pozivom že zdavnaj spravila skupaj vsega gradiva za rešitev narodnostnega problema in da ni proučila vseh možnih sistemov in predlogov, da s tem pripravi politikom podlago, brez katere so vse reforme le opasni poskusi. Od te strani ni nobene nade.

Zato moramo sami o svojem položaju tem bolj premišljevati, opisati ga moramo po resnici pred vsem svetom, zavedajoč se, da je tudi v politiki resnica najzdravilnejše sredstvo. Laž ne zedinjuje narodov, teveč jih le oddaljuje.

Odkrito bodi torej povedano, da vse, kar smo Jugoslovani v Avstro-Ogrski dosegli, **vse to smo izvojevali iz lastne moči proti volji in v boju s tisto vlado,** v katere »območju« smo se ravno nahajali. Vse se je zedinilo, da nas potlači in spravi s sveta. Sladko in prijetno mora biti narodom, ki jim vlada prinaša iz lastnega nagiba gimnazije in podpore, vse drugače nego nam, ki smo se morali za vsako zrnce boriti ne le z narodnim nasprotnikom, temveč še bolj z vlado, ki ga je ščitila.

Da se nam lažje zlomi volja in moč, so nas leta 1866. razdelili enkrat za vselej na dva kosa. Tiste, ki so bili leta 1848. rešitelji države, so izročili na milost in nemilost onim, ki so takrat odstavili dinastijo in proglasili republiko. Srbe v južni Ogrski, Hrvate, Romune, ki so šli l. 1848. v boj zoper Madžare, in junaški rod Jelačićev — vse to je dobil Madžar. Nemec pa je dobil drugo porcijo: Slovence, kos Hrvatov in Čehe. **Dualizem** se imenuje ta sistem, po katerem sta si dva naroda razdelila vlogi, da moreta vsak na svojem deležu živeti kot gospodarja nad drugimi. Sicer tvorita vsak v svojem »dominiju« še vedno le po dobro tretjino prebivalstva, a to nič ne dé, ker se je uveljavil tak volilni red, ki je iz manjšine napravil večino. Ker je tlačenje narodov »notranja« zadeva obeh držav, je vsako vmešavanje preko granice strogo zabranjeno. Zlasti Madžari so v tem pogledu sila natančni.

Dualizem je največja nesreča Jugoslovanov. A ne le v političnem oziru, ker nas je razcepil v kose, da smo slabiči na Dunaju in v Budimpešti, vjedinjeni pa bi bili 7 milijonska sila. Škoduje nam v gospodarskem oziru: naše zemlje ob morju in v poreču Save in Drave tvorijo kompaktno celoto, ki razcepljena pomeni malo, združena pa bi bila mogočna gospodarska enota. Kako naj se med nami samimi razvije živahen promet, če je Kranjec na Reki na sodniji in v vseh uradih, kakor da gride v Turčijo (tam mu je vsaj konzul na razpolago)! Druga postava je tostran Kolpe, druga v Bosni, zopet druga v Banatu in drugačen je postopek v Banovini. Trgovec, ki mu je zadnja pomoč, tožba in eksekucija, ob različnosti predpisov skoro izključena, se boji prometa, ker mu manjka te sigurnosti. Za Slovenca je onkraj Sotle gospodarsko inozemstvo, Hrvat pa se more komaj ganiti in že je pod drugim zakonom.

Vzpričo dualizma se ne more razviti nobena enotna gospodarska politika. Zlasti glede prometnih sredstev se to kaže. — Združeni bi spravili prav lahko skupaj krepko brodarstvo po našem morju. Zdaj nas tujec odriva. Žalostne železniške razmere na Hrvatskem so potovalcem v spominu. Vse je urejeno za Pešto in Madžari bi najraje videli, da bi nič ne šlo preko Hrvatske. Iz Banata je še bolj vse proti severu naravnano. Kakšna klaverna zveza gre z Zidanega mosta v Zagreb! Vsi še vemo, kakšen boj je bil, predno je dolenjska železnica dobila siromašno zvezo v Karlovec. Uboga Dalmacija je proti svoji volji poročena s Cislitvansko, a železniške zveze ž njo še dandanes nima. Tako vse skrbi, da ni med nami več gospodarskega prometa, kajti iz živahnih zvez na tem polju bi vzkililo sto in sto drugih zvez, ki so nevarne — dualizmu.

Dualizem je Nemcem in Madžarom ugajal, da bi bil kitajski zid med Slovenci in Hrvati v **duševnem oziru.** Posrečilo se je s tem, da študira naša inteligenca na 4 vrstah zavodov (Avstrija, Ogrska, Hrvatska, Bosna), omejiti jo na ozko ozemlje. Mi ne moremo študirati brez izgube časa in stroškov pri Hrvatih, Hrvati ne pri nas. Nameščevanje je več ali manj omejeno na ožje ozemlje. To zelo izda, da smo vsak zase poštenjeni v ozko kletko. Lažje nas v kleti krote. Neizmerno več duševnih stikov med nami bi bilo vstalo, če bi se prosto selili inteligentje po široki domovini. Tako pa so Hrvati Slovence spoznali najbolj kot — Bachove huzare. Vendar se ni posrečilo, da bi nas trajno razcepili.

Tržaško ravnateljstvo drž. železnic.

(Zvršetek).

Nič drugače pa ni pri II. oddelku za pravna vprašanja. Edino, da tu pazijo tudi naši nasprotniki na to, da se preveč ne krši pravica, kajti četudi ima Justitia zavezane oči, vendar še ni prav slepa in kaj bi že še prodrlo k nji. Tu v pravnem odseku načeluje menda ravnatelj sam in je nekoliko umerjen v svoji sodbi; saj bi bilo preočividno, ako bi **pravniški odsek** direktno kršil pravico. Ampak tu sem segajo prav mogočni krempIji prvega oddelka: ta poučuje vedno, kako in kaj je treba ukreniti. Ravnotako ni tu nobenega Slovenca; torej se deli pravica našim ljudem od tujih ljudi kot v srednjem veku.

Istotako pa seza indirektno velika moč personalnega oddelka k tretji skupini, to je, k oddelku **za obratovo službo vlakov, strojev itd.,** ali po nemški: »Zugförderungsdienst«. In tu začenja poglavje, ki je posebno važno za nas. Znano je, da tu sem spadajo kurilnice, obratne delavnice, strojna služba, inženerji, strojevodje itd. To je pa menda tudi ono mesto, kjer imamo Slovenci in sploh Jugoslovani res najmanj zaslombe iz enostavnega vzroka, ker nimamo zadostno število tehnikov sploh, v prvi vrsti pa strojnih inženerjev. Naših ljudi s tehnično izobrazbo je tako malo, da izginjajo sploh. In to je naša rana, ki zeva že desetletja. Priznano je, da je naš čuh precej naklonjen študiju tehnike. Jugoslovan je spreten tehnik, ampak, kako malo je ljudi, ki so se posvetili temu stanu! Je tu torej tudi naša krivda, da ni strojnih inženerjev v zadostnem številu na razpolago. Imamo vsega dovolj, pravnikov, profesorjev itd., tehnikov pa nič. Sploh so naše dežele polne raznih predpogojev za tehnični **študij!** Edina krivda leži tu v nas samih. Vsled tega: študirajmo tehniko! — Na čelu tehnične službe sploh je podravnatelj Kordin, rojen Ljubljančan, ampak menda je že to pozabil, da je znal kdaj slovensko. Poleg njega pa so še drugi razni prijazni in neprijazni gospodje. Glavno vlogo pač igra tudi tu I. oddelek, saj je le-ta edini informator o osebnih razmerah. Vendar pa moramo reči, da vsaj pri tem oddelku vlada tu pa tam še nekaka stropnost, izvirajoča deloma iz svojstva in stroke, deloma pa vsled tega, ker je osobje, poduradništvo in sluge, večinoma jugoslovansko, ob enem pa tudi precej odločno, kar ne moremo trditi o celoti naših ljudi. Da pa tudi v tem čisto strokovnem odseku ne odloča edino znanje, temveč tudi narodnost, je razvidno že iz tega, da se je še v mirnih časih po navadi kvalificiralo naše ljudi kot srednje dobre, Nemce pa kot odlične strojevodje. **Dokaz o nasprotnem pa je v zadostni meri podala sedanja vojna;** pa tudi odprej so znana imena Levičnika, Kremžarja itd. Bili so to možje res železni strojevodje, ki so poznali samo službo in njene koristi; toda, v zahvalo so bili deležni raznih šikan; posebno pa je to skusil Levičnik. — Med vso vojno z Lahi je vodil kurilnico na Opčinah kot strojni mojster, dokler ni bil končno radi slabega zdravja premeščen v Ljubljano k svoji družini. Njegov naslednik, Nemec, pa se je napil vinskega soka in so ga vsled tega **kazensko premestili v Ljubljano in Levičnika nazaj na Opčine!** Ali je Ljubljana kazensko mesto za železničarje? Menda ne. Tiči torej v tem aktu bodisi zloba, ali pa so gospodje okoli III. oddelka **bedasti do skrajnosti?** Levičnik pa leži sedaj v Ljubljani; sami ne vemo, ali **bo ali ne bo:** tako je bolan. Vendar pa še enkrat povdarjamo, da je vsekakor III. odsek včasih boljši nego recimo I. II., posebno pa VI, ki je zopet največje gnezdo vesoljnih Volksratovcev Lammonigga, dr. Sauterja etc., saj jih je cela vrsta. Zdi se nam celo, da je prvoimenovani gospod prožno pero za vse šikane. Ampak svaka sila do vremena!

Hočemo še, predno končamo, dotakniti še prometnega oddelka ter splošne mizerije. G. Zeleny, ki je načelnik prometa v ravnateljstvu, se nam zdi nekako še najbolj pravičen. Kolikor ga poznamo, je vsaj prvič strokovnjak, ki je za prejšnim popolnoma nesposobnim Pallasmanom našel lep nered pri prometu. Pallasmann je bil pač pravi tip nemškega »ajzenpoharja«; znal ni nič, ponemčeval pa je vse od kraja; še luno bi bil, ako bi jo le mogel. Zeleny je ustvaril vsaj vzdržljive razmere, začel je prvič na podlagi strokovnega znanja trebiti ljuliko od pšenice. Razni taki prazni klasje, kot goriški Wieser in taka comp., so leteli na podrejena mesta, ker so bili »predobri« uradniki. Vendar pa, ker je Zeleny kot Nemec pokazal dobro voljo, dobil jo je pod kolena od I. in VI. oddelka. Ti uradi so le večno šuntali in moč Volksratov je bila velika pri grofu Stürgkhu in njegovih pajdaših. Gotovo je, ni vse v redu tudi tu; principijelno ravno tak nered kot drugje; odsek je namreč večinoma nemški, kar ni pravilno.

Končno je tu še nekaj druzih oddelkov, pa povsod se ponavlja ista pesem. Zato je tudi škoda papirja in besed.

Vsled navedenega, popolnoma resničnega gradiva prihajamo do zaključka, da je naše ravnateljstvo nestvor, bijoč vsaki pravici v obraz. Mi opozarjamo edino naše poslance na ta famozni uradniški stvor v sredini Jugoslavije in jim priporočamo, da se zavzamejo v posl. zbornici za to, da bodo gospodje Schmitz, Kordin, Sauter, posebno pa Sammonigg in vsi ostali prav kmalu premeščeni tja med trde Nemce. Tam jim ne bo treba mučiti se za nemško stvar, pač pa bodo morali strokovno delati, ako kaj znajo. Mi Slovani imamo v Avstriji večino $^2/_3$, imamo tudi večino v državnozborskem žel. svetu in v zbornici in našim poslancem bo hvaležno vse ljudstvo jugoslovansko, ko nas rešijo te more. Ostali Slovani nas pa bodo gotovo podpirali v naših težnjah. Saj čutijo tak bič tudi njihovi železničarji v obilni meri.

Slovanski železničarji pa: združimo zopet svoje sile in **naprej!**

Tacitus.

Iz tujine.

(Dopis.)

Ker je razmotrivanje o ženitvi naših fantov in deklet bilo v prvi vrsti namenjeno razmeram v osrčju Slovenije, v Kranjski in deloma Štajerski, odgovor pa je prišel le iz tržaških krogov, si usoja člankar povdarjati, da je zadel članek tiste ki jim v resnici gre, v živo dovolj, kar pričuje molk časopisja onih krajev. — Čeravno je tako važen ta predmet bolj kot cela kopa drugih notic, vendar ni smatralo ljubljansko časopisje za vredno, da bi omenilo ta članek.

Če se hoče zabiti žebelj, ga je treba udariti po glavi. — Ni bil pa namen pisca članka „Poglavje o ženitvi — Ženska narodna zavednost" rabiti tako radikalne sile, pač pa se je hotelo z onimi vrsticami opozoriti javnost na nikdar dosti važno vprašanje narodnega življenja — na ženitev.

Kakšni so grehi naših ljudi v tem oziru, ni, da bi govoril! Marsikaj je že šlo mimo nas, ker se ne da opravičiti ne z enega, ne z druzega stališča, pa bodi si pr možkih, ali pri ženskah. Eno je gotovo, namreč, da mož nikdar tako neopažen ne zleze v zakonski jarem kot ženska, in da pri možkih v obče, osebni blagor, materijalna stran ne igra tako važne uloge, da bi to kaj pomenilo za narodno gospodarstvo. Povprečno so vendar vsi naši možakarji siromaki, a kljub temu bogati čustev.

Veliko je lepega, jedrnatega, idealno mišljenja in opravičljivega v odgovoru, eno pa je pri tem neomenjeno t. j. potreba, da se z gospodarskega stališča čuva položaj naroda. Namen prvega glasu iz tujine je bil, poudariti svetost ljubezni čustev, obenem pa tudi gospodarsko ozadje ženitev samih!

Potrebno je, da se uravna tudi tu razmerje med mladino vsega našega naroda.

Recite, kar hočete, dejstvo je in ostane, da se naši ljudje ne znajo ženiti! Naši fantje nimajo niti malega dela one vstrajnosti in samovzgoje, ki je potrebna za zvezo dveh src. So mogoče tudi lahkomiselni, toda še bolj so neodločni, boječi in mehki, ter nimajo pravega nastopa. Ne le, da niso bogati, tudi malomarni so, ne belijo si preveč glave, kakšen bo njih zakon, ali bo srečen ali ne, glavno je, da se oženijo! Le poglejmo slovensko razumništvo pa do delavca. Znane so nam razmere, ki vladajo v zakonskem življenju. In potem? Vsled mladostne brezbrižnosti, ki ima žal neštetokrat jedro v robatosti, in vsled neznanja tako potrebne olike ter gibanja v družbi, se je razpršilo že toliko naših mladih parov. Veliko pa se je razdrlo tudi zakonov in mnogo rodbinske bede ima svoj izvor ravno v tem. Koliko narodnega imetja smo na ta način razbili Slovenci sami!

Dovolj! Kdor je hotel, je razumel. Možkim je lahko ostati samim, ako se pa hočejo poročiti, je potrebno eno, in to je, razumevati povsod in dosledno dušo slovenskega dekleta!

Ali je pa to vedno mogoče? Naše družabne razmere govore drugače. Mnogo rodbin, osobobito imovitejših, stoji na jako sebičnem in ozkosrčnem stališču, stališču, ki mu pravimo bahavost. In ta odbija! Tega višasa nima samo oni, ki je domačin, ampak vsak, ki biva daljšo dobo med nami. Take malomestne razmere niso za naše, še zdravih nazorov polne ljudi. — Če vsled tega vprenešenem smislu trpi samostojnost slovenskih deklet, ni to krivda nas možkih, ampak kriva je vzgoja v teh rodbinah! Možki se radi par kronic pač ne dajo gledati čez rame, če tudi so čez ušesa zaljubljeni v eno ali drugo dekle. Tu igra prav važno ulogo ponos, in tega j pri fantih potreba zato, da se omeji delovanje v sebe zaljubljenih mater, ki je edini vzrok, da dekleta danes pod pritiskom ne izbirajo samostojno. Sreča bodočnosti se jim sugerira. Svoboda srca in se jim zatre.

In zakaj? Vzrok je tista visokost vzgoje, ki bi bila rada aristokratska, pa je smešno bedasta in okoli in okoli zaplankana s srednjeveškimi predsodki. Vsled tega merijo naši ljudje omikanost po nemškem čebljanju; da bi se kdo priučil pravilni slovenščini, to ne odgovarja modi. Če človek pride v naša mesta, ali zadnji hribovski trg, bo čul ravno med takimi ljudmi, ki trosijo v svet svojo nezmotljivo zavednost, narobe nemško, kjer kar mrgoli napak.

Lov za naslovi, je udomačeno rokodelstvo. Najmanj „Dr." ali „Ing." mora biti ženin.

Kaj drugih velevažnih „stanov" nima naš narod? — Če pa take matere ne vjamejo na limanice slovenskega doktorja, je dobrodošel vsak drugorodec, samo, da ima visokodoneč naslov.

Da pri tem kopni naš kapital v podobi dot, prehajajočih v tuje roke, je to le argument, ki nima z ljubeznijo in čustvi sploh nobenega stika, pač pa je izrodek mišljenja ljudi (staršev), ki ne gledajo na ljubezen lastnih otrok, ampak se pode le za puhlo zunanjostjo. Naši fantje pa so hvala Bogu že toliko zreli, da jim taka vzgoja ne zadostuje; oni žele svobodne odkritosrčnosti tudi v ljubezni in zavednosti povsod.

Pisateljica odgovora naj vzame v pretres zadevo tudi s te strani in naj upošteva splošne slovenske razmere, ne samo tržaških.

Uboštvo je znak materijalne strani našega naroda in s tem naših mož, ki zidajo domove. Če vsled tega, da se je pri bolje situiranih rodbinah ugnezdila grda navada, da se prezirajo pridni in nadarjeni sinovi slovenskih staršev, trpe tudi deklice srednjih in ubožnih slojev, je ta rezultat ustvarila samo in samo ona dušljiva atmosfera naspronj stanov, ker okuženo je danes med našinci vse in najbolj tam, kjer se je nekdaj pridigalo, da si slovenski fantje lahko dobe poštene družbe, poštena srca in pošte ih običajev, ter zabave. Da, prišli smo tako daleč, da v ljubljanskih kavarnah in tudi drugje po Slovenskem gledajo slovenske goste, ki v uniformi uradnika ali vojaka še niso pozabili materinega jezika, čez rame tiste gospodične, ki so nekoč plavale v trobojnicah, sedaj pa jim bo kmalu slovenski govor izzivanje v Ljubljani ali na Slovenskem sploh. Unionska kavarna itd. bi povedala lahko marsikaj iz albuma različnih, — žal, naših rojakinj.

Zapomnijo naj si slovenska dekleta, da zunanjost ne igra vedno in povsod prve uloge, tudi izrazito bogastvo ne, saj so se naši najboljši možje ženili revno. Poštenje je prvo, in tega bomo zahtevali, ko pridemo domov!

Edino, kar je vzrok razmeram, ki vladajo danes med našo mladino, je trkanje na prsi in gonja za plitvo zlato skledo, ki je pri teh razmerah tako rada na ogled. Tujci si delajo z naših zrn pogače, pa odnašajo kamen za kamenom od palače našega narodnega premoženja. — Marsikatera naših deklet je bila pred vojno srečna zaročenka poštenega slovenskega fanta, bodisi po činu častnika, ali prostaka, pa poglejmo si jih danes! — Ozrimo se na te vrste dekleta, ki bi bile užaljene, če bi se jim povedala resnica v obraz! Koliko jih je med njimi, ki imajo zaročence v ujetništvu, na bojnem polju, ali kje v tujini sploh, pa uganjajo doma slepomišje, kot da bi ne bilo mogoče počakati časa, ki jim je bil nekda sreča in cilj.

To sem hotel poudariti brez moralne pridige in nič druzega. Neoporečno je potreba, to stvar med nami razjasniti, ker vsi moški ki so tam na jugu ali kjer bodi doma, ali zunaj ožjega domovja, bodo kljub zabavam, ki si jih dovolijo, ko pridejo domov, jasno in brez strahu vpraševali: „Kje je ženska, ki je vredna biti zaročenka in — in žena?"

Razne politične vesti.

»Avstrijsko politično društvo«. O zborovanju tega društva 10. julija t. l. smo poročali. Govoril je tudi dr. Krek in sklenjena je bila jako lepa resolucija za — mir. — To zborovanje pa še zdaj razburja nemški Nationalverband. Te dni se je celo izrekel, da noben član Verbanda ne more več biti član tega društva. Obsodil je tudi govor prof. **Redlicha** na tem zborovanju. In zakaj vse to? Zborovanju je predsedoval znani milijonar, veletržec s kavo itd., **Julij Meini,** ki je odločno govoril za mir; v svoji gorečnosti je šel tako daleč, da se je izrekel celo za tak mir, ki bi ga — **Avstrija sklenila na svojo roko brez Nemčije.** Bivši minister Baernreither in grof Nostitz sta nato takoj odšla, socijalni demokrat posl. **Pernestorfer** pa je čutil potrebo, da je protestiral proti takemu — nenemškemu govorjenju. (To naj si naši soc. demokratje zapomnijo!) — Prof. Redlih pa je preveč sekundiral monakovskemu prof. Försterju. In ta učenjak je pod Dobernigovo cenzuro! Moral bo zdaj izstopiti iz društva ali iz Verbanda. Tu je dognan dokaz, s kakšnimi nemškimi nestrpneži imamo še opraviti. To naj bodo — **avstrijski** ministri!

Ruteni — Ukrajinci. Doslej je bilo vedno neko navzkrižje v imenovanju tega naroda v Galiciji in Bukovini. Narod sicer govori »po ruski«, pa ima razna imena, je — ruskega ne. Podobno je s Slovaki, ki govore — **slovenski,** zemlja je slovenska, slovenska je žena, a narod so — Slovaki. — Tam pa so Malorusi, Ruteni in Ukrajinci. Ruteni je novo ime avstrijskega kova od l. 1848. dalje. — Ukrajinci so vzeli ime od Ukrajine, a se je smatralo že za pol veleizdaje. Zdaj pa je to vprašanje rešeno. Vitez Bilinski je poslal cesarju o priliki zopetnega zasedenja Galicije vdanostno brzojavko, v kateri je imenoval **poljski** in **rutenski** narod. Cesar pa je v odgovoru imenoval prebivalstvo **poljske** in **ukrajinske** narodnosti. S tem je priznano ukrajinsko ime na najvišjem mestu in se bo moglo zanaprej tudi uradno rabiti. V tukajšnjih ukrajinskih parlamentarnih krogih pravijo, da je cesar storil to namenoma in hote, da se ta spor reši na lep, skoro neopažen način.

Domače vesti.

Povodom rojstnega dne Njegovega Veličanstva se vrši v petek, 17. t. m., ob 9 dop. stolni cerkvi pri sv. Justu slovesna služba božja s tedeumom.

Povodom zopetnega zavzetja Černovic se vrši v sredo, 15. t. m., ob 10 dop. v stolni cerkvi pri sv. Justu slovesna služba božja s tedeumom.

Nedeljska »Edinost« se je zaradi tehničnih ovir — pokvare pri rotacijskem stroju, ki pa je že odpravljena — toliko zakasnila, da smo jo zunanjim naročnikom mogli odposlati šele z današnjo pošto. Tržaške čitatelje našega lista, ki ga morda včeraj niso dobili, opozarjamo, da je včerajšnja številka na razpolago v vseh tobakarnah.

»Zveza jugoslovenskih železničarjev« vabi svoje tukajšnje člane na važen **zaupniški sestanek,** ki se vrši danes ob 7 in pol zvečer v ulici Gian Rinaldo Carli št. 10. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih stanovskih zadevah železničarjev in o organizacijskih vprašanjih. — Tovariši! V težkih časih živimo, a še težja nam bo bodočnost, ako se ne bomo pobrigali pravočasno, da spravimo svoje stanovske zadeve v sklad z novimi razmerami. Nujno potrebno je, da strnemo svoje vrste, da bomo pripravljeni na težke naloge, ki nas čakajo. Trdno verujemo v to, da zasije po teh nesrečnih časih tudi nam jugoslovanskim železničarjem solnce boljše in srečnejše bodočnosti, ali le tedaj, če si bomo znali in hoteli pomagati predvsem sami. Pregovor, da je vsakdo svoje sreče kovač, velja tudi za nas kot stan. Ne držimo tedaj križem rok in ne čakajmo, da nam prineso drugi to, kar si moremo priboriti le sami. Čas je, da krepko zavihamo rokave ter se resno lotimo dela. Prva, najnujnejša potreba je, da okrepimo zopet svojo organizacijo ter ji omogočimo, da bo lahko s primernim poudarkom zastopala naše zahteve. Vsi na krov, to bodi naše geslo! — Pridite tedaj vsi, ki vam dopušča čas, na današnji sestanek, kjer se prijateljsko pomenimo o naših zadevah. Zlasti pa so naprošeni tovariši zaupniki, da se udeleže tega sestanka, ako le mogoče, polnoštevilno.

Mestna zastavljalnica. V torek, 14. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na dražbi **dragocenosti,** zastavljene meseca avgusta l. 1915. na rdeče listke serije 138 in sicer od št. 203.601 do št. 206.400; popoldne od 3½ do 6 pa nedragocene predmeti, zastavljeni meseca avgusta leta 1916. na zelene listke serije 140 in sicer od št. 203.201 do št. 204.500.

Prosimo slovenskih, hrvatskih in čeških knjig za naše ranjene in bolne junake ter za one v okopih. Pošljejo naj se v Narodni dom.

DAROVI.

Za moško podružnico CMD darujejo ob priliki sestanka s starim prijateljem in znancem: Oki in Oku Kimovec K 20'—, Fran Repič K 5'—, Fr. Fonda K 2'—, »Sardelca« K 2'—, Nekdo K 1'— in »Il Terribile« K 5'—; skupaj K 35'—. Denar hrani uprava.

Za revne učence slovenske goriške gimnazije v Trstu daruje g. Ivan Gorup, ravnatelj »Prve češke«, K 10.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Hotel Bulkun kupuje vedno prašiče in teleta. 1270

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10 407

Edino dobro mlečno kavo se dobi pri Kaplenk ul. Bosco 10. Odprto od 5 zjutraj do 10 zvečer. 1279

Sode vinske kupim od 10 l naprej. Petronio št. 2, Gulič. 1284

Išče m službo za natakarico; najrajši na deželi. Vprašati je v ul. S. Nicolo 31. IV. (1286

Zaloga vina M. Kalin, gostilničar na Opčinah, ima naprodaj veliko množino belega in črnega vina. (1274

Žaklje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 1 58

Kupujem sode vinske, petrolejeve, oljeve v vsaki množini. Ulica Solitario 21, Margon. 1271

Kdor ima naprodaj ZEMLJIŠČA v Trstu ali v okolici naj pošlje svoje natančne pismene ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „Zemljišča".

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio štev. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 13,200.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zara.
Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize, predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. Safe deposits promese. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. — Bozna naročila. — — Inkaso. — — Menjalnica. — — Eskomp menic.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Brzojavi: JADRANSKA.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne